

Undervisningsforløb om familieforhold

Undervisningsforløb for 5.-6. klasse

Aargang 0 giver mulighed for at arbejde aktivt med originalt kildemateriale. Det er kilderne – eller arkivalierne – som er i centrum. I Aargang 0 får eleverne mulighed for at udnytte dette råstof og, ligesom historikeren, forsøge at beskrive fortiden. Eleverne kan følge 7 virkelige børns livshistorie frem til ca. 1925. De 7 børn er alle født i år 1900.

At genskabe historien om et enkelt virkeligt menneske er både vedkommende – og overkommeligt, ikke mindst fordi eleverne får nogle værktøjer ved opgavebesvarelsen: Nogle spørgsmål, som gør det nemmere at indkredse det vigtige i kilderne. Og nogle tekster om de enkelte kildetyper, som skal hjælpe dem med at forholde sig kritisk til kilderne.

Formål

Med afsæt i det autentiske kildemateriale, der er bevaret om hvert af børnene, skal eleverne fortælle om et af de 7 børns familieforhold. Eleverne skal granske de originale kilder og finde oplysninger om barnet ved hjælp af de arbejdsspørgsmål, de stilles inde på hjemmesiden. Herefter skal de omsætte dette "råmateriale" af oplysninger til en beretning om barnets familieforhold. Eleven skal både bruge fakta, men bliver også nødt til at gætte og bruge sin fantasi, hvor kilderne er tavse.

Forenklede fælles mål

5.-6. klasse

Historiebrug

Historiske scenarier:

- Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden
- Eleven har viden om elementer, der indgår i historiske scenarier

Kildearbejde

Kildeanalyse:

- Eleven kan bruge kildekritiske begreber i arbejdet med historiske spor, medier og andre udtryksformer

Undervisningstimer

Omfang

4-6 lektioner afhængigt af tiden, der er tilgængelig og hvor meget hjemmearbejde der prioriteres.

Hvor

Find Aargang 0 på:

www.aargang0.dk

Planlægning

Forudsætninger

Under forløbet er det en fordel, hvis I, i klassen, har adgang til projektor med lyd og at eleverne har tablets eller bærbare, de kan arbejde på.

Al tekst på Aargang 0 kan genkendes af oplæsningsprogrammer og oplæses.

Det kan være en god ide, at eleverne har en vis forhåndsviden om tidsperioden. Som supplerende materiale kan f.eks. bruges:

Forhåndsviden om perioden

Forslag til supplerende materiale

- Film: Pelle Erobreren. Dansk film fra 1987 af Bille August. Den midaldrende enkemand Lasse (Max von Sydow) kommer med sin lille søn Pelle (Pelle Hvenegaard) fra Sverige til Bornholm og arbejder på en større gård. Det er udgangspunktet for skildringen af landarbejdernes fattige og barske kår omkring år 1900
- Arbejdemuseets pdf om familiens hverdag omkring år 1900:
https://arbejdemuseet.dk/wp-content/uploads/2016/03/familiens_liv_og_hverdag_aar_1900.pdf

Omsatte læringsmål

Undervisningsforløbet berører tre videns- og færdighedsmål under henholdsvis historiebrug og Kildearbejde.

Videns- og færdighedsmål under henholdsvis Historiebrug og Kildearbejde

De tre mål...

... Omsættes til:

Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden

Eleven har viden om elementer, der indgår i historiske scenarier

Eleven kan bruge kildekritiske begreber i arbejdet med historiske spor, medier og andre udtryksformer

Eleven kan beskrive familieforholdene for en af personerne på Aargang0.dk med indsigt i den historiske periode.

Undervisningsaktiviteter

Til forløbet bruges www.aargang0.dk. Derudover kan denne pdf fra arbejdsmuseet bruges som baggrundsviden:

https://arbejdsmuseet.dk/wp-content/uploads/2016/03/familiens_liv_og_hverdag_aar_1900.pdf

Eleverne skal lave en beretning om en af karakterernes familieforhold. Det kan gøres på mange måder, men målet er, at eleven får lavet et produkt, han/hun kan fremvise. Til elevernes produktion kan følgende værktøjer fx anvendes:

Undervisningsaktiviteter

Forslag til produkter

- En plakat/poster
- Et online mindmap (Har I skoletube-abonnement, ligger mindmeister i pakken)
- Et powerpoint (eller lignende teknologier)
- En padlet (onlinetavle) www.padlet.com eller via www.skoletube.dk. Alternativ: www.popplet.com
- Thinglink (lav hotspots på et billede), kan tilgås via [skoletube.dk](http://www.skoletube.dk) eller www.thinglink.com

Evaluering i planlægningsfasen

Afklar allerede i planlægningsfasen, hvorledes forløbet skal evalueres. Det er vigtigt, at eleverne er bekendte hermed, da det kan højne motivationen. Der er mange forskellige evalueringsformer, og der bør tilpasses til klassetrin og elever.

Evalueringsformer

Oversigt på EMU:

[http://www.emu.dk/soegning/evaluering?f\[0\]=field_omraade%3A5464&f\[1\]=field_indholdstype%3Ainspiration](http://www.emu.dk/soegning/evaluering?f[0]=field_omraade%3A5464&f[1]=field_indholdstype%3Ainspiration)

Der er forskellige fag i oversigten med forskellige evalueringsværktøjer at vælge imellem.

I forløbet er det hovedsageligt eleverne, der er aktive og skaber historisk indsigt. Evalueringen bør derfor fokusere på elevernes deltagelse, samarbejde, og hvordan de producerer viden – og kvaliteten af denne viden.

Tegn på læring

Tegn på læring skal tydeliggøre for læreren og for eleverne, om eleverne opnår et læringsudbytte, der er i overensstemmelse med målene for forløbet. Tegn på læring er tegn på, om eleven er på vej – eller har nået målet.

Tegn på læring	
Omsatte læringsmål	Tegn på læring
Eleven kan beskrive familief forholdene for en af personerne på Aargang 0 med indsigt i den historiske periode.	<p>Niveau 1: Eleven kan beskrive den valgte persons tilværelse.</p> <p>Niveau 2: Eleven kan i analyser af personens familief forhold benytte kilder og termer fra Aargang 0.</p> <p>Niveau 3: Eleven kan reflekteret anvende kilder og begreber til brug for fyldestgørende analyser af personens familief forhold.</p>

Gennemførelse

Forslag til, hvordan forløbet kan gennemføres, er beskrevet i nedenstående lektionsplan.

Hvad gør læreren?	Hvad gør eleverne?
Lektion 1+2	
<p>Læreren introducerer forløbet og viser siden www.aargang0.dk.</p> <p>Der vises også hvordan man logger ind.</p> <p>Som lærer kan du supplere med de 2 første film om Aargang 0, der ligger på denne side: http://www.aargang0.dk/Forside/Film (Filmene kan også findes på youtube her: http://www.youtube.com/user/StatensArkiver/videodeos)</p> <p>Læreren lægger op til en kort drøftelse af, hvad der egentlig skete og hvordan verden så ud omkring århundredeskiftet. Som supplerende materiale kan følgende pdf fra Arbejdmuseet bruges: https://arbejdmuseet.dk/wp-content/uploads/2016/03/familiens_liv_og_hverdag_aar_1900.pdf</p> <p>Læreren præsenterer kort de 7 personer og giver eleverne mulighed for at udforske dem på deres egne devices.</p>	<p>Eleverne deltager i diskussionen om samfundet omkring århundredeskiftet.</p> <p>Eleverne logger ind på Aargang 0.</p> <p>Eleverne udforsker de 7 personer.</p>
Lektion 3	
<p>Læreren tager udgangspunkt i karakteren "Karen" på Aargang 0. På interaktiv tavle eller projektor gennemgås Karens liv. Der lægges særlig vægt på at vise de originale kilder, der er scannet og kan ses i fuldskræm.</p> <p>Læreren laver samtidigt på tavlen en oversigt, brainstorm eller mindmap over Karens familieforhold. Alt relevant skrives op, f.eks. familie, bosted, økonomi, mad, skolegang osv.</p> <p>Læreren tager til slut et billede af det og deler det med eleverne.</p>	<p>Eleverne deltager i diskussioner på klassen.</p> <p>Eleverne udforsker de 6 andre karakterer på deres devices, og vælger én at arbejde videre med.</p>

<p>Læreren lader eleverne udforske de 6 andre karakter.</p> <p>Læreren laver en oversigt over, hvilke elever der arbejder med hvilke karakterer. Det kan organiseres som enkeltarbejde eller gruppearbejde efter behov.</p>	
<p>Lektion 4</p>	
<p>Læreren introducerer det værktøj eleverne skal bruge til at fortælle om karakterens familieforhold. Læreren har på forhånd udvalgt disse, der kan være forskellige for elever og grupper, hvis det ønskes (se under "undervisningsaktiviteter" på side 3, hvor en række værktøjer præsenteres).</p> <p>Læreren igangsætter arbejdet. Dette kan fortsætte som hjemmearbejde/lektie eller i de(n) kommende lektion(er).</p>	<p>Eleverne læser teksterne og siderne om deres karakter.</p>
<p>Lektion 5 eller hjemmearbejde</p>	
<p>Læreren underviser løbende elever og grupper i forståelse af indholdet på Aargang 0.</p>	<p>Eleverne arbejder med deres tekster og deres valgte værktøj.</p>
<p>Lektion 6</p>	
<p>Læreren vælger om elevernes produkter skal afleveres/rettes og/eller om de evt. skal fremvises på klassen. En anden mulighed er en udstilling, f.eks. på PLC, fællesrum eller andre steder på skolen.</p> <p>Læreren evaluerer forløbet sammen med eleverne. Se under evaluering på side 3.</p>	<p>Eleverne færdiggør og afleverer deres produkt.</p>